

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Alapítvány: 1848. május 3.
 Szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.
 Kiadó: László József.

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A helyzet tanulságai.

— május 3.

Politikai közéletünk legjobbjainak hónapokon át való buzgólkodása sikertelennek bizonyult. A költségvetés nélkül való kormányzás veszedelmeit elkerülni nem sikerült. Három nap óta immár a Széll-kabinetre az a súlyos kötelesség nehezedik, hogy alkotmányosan megállapított költségvetés nélkül intézze az ország ügyeit.

A mai politikai szituációt szemlélve első sorban is egy jellemző tény ötlük szemünkbe. Konstatálni kívánjuk, hogy a *szabadelvű párt* egységét a nehéz szituáció meg nem bontotta. Sejtjük, hogy az ellenzék a maga küzdelmének erősítése reményében ugyancsak számított rá, hogy a többség pártjának kebelében a nehézségek meghasonlást és visszavonást fognak kiváltani. Örvedetes tény, hogy ez a re-

ménység hiának bizonyult. Sőt, mivel a nagy küzdelmek közös veszedelmeiben és közös csatáiban hatalmas összeforrasztó erő rejlik, a volt nemzetiségi párt egyesülésével kibővült liberális tábor valósággal megizmosodva fog kikerülni a most folyó tusából. Ki beszél ma már azokról a politikai kilépésekről vagy éppen szecesszióról, melyről, nem is olyan régen még, olyan szívesen beszéltek? A liberális párt ma olyan tömör és olyan egységes, a minőnek az egyházpolitika napjai óta e pártot alig láttuk.

Ez a szituáció egyik jelentős karakterisztikonja.

Másodsorban pedig rá akarunk mutatni arra a hatalmas erkölcsi súlyra, a melyet a szabadelvű pártnak az államkormányzat továbbvitele mellett való egységes állásfoglalása képvisel. Széll Kálmánnak kötelessége a maga felelősségére az országgyűlés jóváhagyása reményében

az állam ügyeit tovább intézni. Nem sérti vele az alkotmányt, sőt éppen ellenkezőleg, nehéz viszonyok közt önfeláldozással szolgálja hazáját. Ezt vallják olyan férfiak, mint *Apponyi Albert* gróf, a parlament illusztris elnöke, *Csáky Albin* gróf, az országgyűlés másik házának elnöke, ezt vallják a magyar politikai közéletnek díszei és ékességei. *Tisza István* gróf, *Hódossy Imre*, *Hieronimi Károly*, *Berzeviczy Albert*, *Szentivány Arpád* és a többiek valamennyien, tartoztak legyen annakelőtte a volt nemzeti pártnak avagy a többség támogatóinak sorába.

Lehetetlennek tartjuk, hogy egy *Apponyi*-nak, egy *Csáky Albinnak* ilyen állásfoglalása ne gyakoroljon mélyeséges hatást az egész országban. Hiszen e férfiakról egy negyed század óta megszokta az ország a tekintetek nélküli meggyőződés szabad nyilvánulását; ismeri jellemüket, ma tiszta és ragyogó, mint a

Vajda János költészete.*

Írta: *Endrődy Sándor*.

Vajda János, a ki már a forradalom előtt belesodródott az irodalmi élet erős áramlatába s mint honvédúrszt végig küzdötte és végig szenvedte a szabadságharc viszontagságait, — sokkal férfiasabb egyéniség volt, hogysen a „házajárt busuló” komlókertirő társaság levegőjében sokáig jól érezhette volna magát. Nemesebb szenvedélyek izgatták, nagyobb ambíciók égették, nem akart meghódolni a divatnak s csakhamar különvált tőlük: nem azért, hogy félre álljon, de hogy harcoljon ellenük. Ifju volt, erős volt és minden küzdelemre hajlandó, amely az igazságot szolgálja.

Elete ugy szólván két végétől állt. Szilaj ifjuság, komor férfikor. Amaz * Ezt az értékes kritikai tanulmányt, melynek itt csak rövid kivonatot adjuk, jeles költőnk *Endrődy Sándor* írta „Bevezetésnek”-nek Vajda János „Kiseb Költeményei”-nek kötete elő, mely a „Magyar Remekirők” III. sorozatában jelen meg.

tele szines romantikával, heves indulatokkal, harevággyal és főleg vérmes reményekkel, a melyekből a való nem sokat váltott be; emez tele melancholiával pesszimizmussal, haraggal és elégedetlenséggel, mely aztán lassanként teljesen elborította. A ki hajlott korában ismerte őt, mint e sorok írója, alig bírta elképzelni Vajda fiatalágának merész és féktelen különlegességeit. Ez a magába zárkózott, megtörtnek látszó alak, a ki szinte félve beszélt az emberrel: ez tartott éteai szónoklatokat a márciusi napokban? . . . Zimankós, téli éjszakán, erős, jégzajlásról, ezt kelt át a Dunán egy hitvány esónakon, főnökét, *Török Jánost* kísérve a budai partokra s ugyanazon az uton térve vissza a pesti oldalra álló közönség hurrázása közt? . . . Ez küzdötte végig a forradalmat s szenvedte át minden lehetetlennek tetsző viszontagságát és sanyaruságát, mert — ha a becsület nem kívánta volna is — hát muszáj volt? . . . Csakugyan ő volt az, aki kataszteri hivatalnokai minőségében négy éven keresztül (1851—1855) bolyongott éjjel-nappal

az Alföld síkján, egyes egyedül, Szegedtől Miskolcig, oty időszakban és területeken, melyeken akkor a Pesttől Hortobágyig uralkodó lovas betyárság még a császári katonai őrséget is megtámadta? . . . Mindig sóvárgott egy regényes találkozás után a fölái kárhozat e tragikai alakjával: bizott abban, hogy nem bántják őt a ki honvéd korában Beeskereken egy egész éjen át poharazott Rózsa Sándorral és embereivel.

Hova tüntek ezek a romantikus, szép idők és hova a belőlük pompázón felröp-pentyűzött illúziók? A kiábrándulás sötétsége borított el körülötte mindent. Nem bírt szabadulni egy keserű gondolattól, melynek több ízben s különböző formában adott kifejezést, s mely végül egészen ugy hangzott, mint legkomolyabb meggyőződése: „Ez a kor a szervezkedett közepszerűség összeesküvése a rendkívüli, a nagyszerű ellen; a korlátoltsága a lángelme ellen; a kontárok sokaságáé a tüneményeszerű mesterek csekély száma ellen” . . .

Pedig: nem volt igaza. Ebben a

Ha Ön gyomorhajban és ebből eredő hágyadtságban, **Ha Ön** székrekedésben, aranyeres bántalmakban, köszvényben szenved, ugy kísérelje meg

Loser János 'Horgony' keserűvizét

Az eredmény felülmúlja majd várakozásait és Ön mint számtalan más, a HORGONY keserűvizetnek köszöni majd egészségének helyreállítását.

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerüzletben.

kristály. Valóban elmondhatjuk, hogy a többség táborában ezuttal együtt látjuk legjobbainkat, az ország hivatott vezéreit, élükön Széll Kálmánnal, a becsületes politika államférfiával, a ki bizonyára megérdemli és rászolgált, hogy legjobbaink köréje és kormányzata köré csoportosuljanak.

És kérdezzük, hogy ezzel a szilárd és öntudatos állásfoglalással szemben, vajjon minő eredménye lehet a másik ellenzéki párt által is magárahagyott függetlenségi párt további küzdelmének? A szélsőbaloldalnak az indemni obstrukciójával fel kell hagynia! Hibás és helytelen taktika volt e párttól, hogy az országot a budget nélküli kormányzásba belekergette, de ha már megtette, haladéktalanul vissza kell térnie a törvényes alapra. Elvégre is az alkotmány sértése öncél nem lehet. Üdvös eredményre pedig az alkotmányon kívül folytatott harc semmiképen sem vezethet.

Szilárd hitünk, hogy a törvényen kívüli állapotnak a legközelebbi jövőben véget kell érnie. Amolyan baj ez is az országra. De ez a küzdelem legálisan a törvényes alapon zajlik le forma szerint. Költségvetés nélkül azonban a kormányzás tovább ne intéztessék,

A kibontakozás első posztuluma, hogy az ellenzék az indemni obstrukcióját haladéktalanul leszelejje.

A debreceni kongresszus.

Irta: dr. E. Nagy Oliver.

Május hó 18-án Magyarország törvényhatósági joggal felruházott városainak polgármesterei Debrecenben kongresszusra gyűlnek össze. Ez az összejövetel fontosságában messze meghaladja a sablonszerű kongresszusokat, ahol rendszerint sokat beszélnek, még többet tósztoznak, de végül igen keveset végeznek. Sajnos, ez már a gyűlésezők ösi szokása. Szinte komikus, ha betelepülünk egy-egy ily nagyobb szabású összejövetel belső világába. És ez nem csak nálunk van így, hanem egész Európában. A kongresszisták nagyobbira nem azért jönnek össze, hogy a tudomány vagy valaminő társadalmi kérdést előbbre vigyék, hanem azért, hogy néhány jó napot töltsenek együtt s mellékesen megtömjék az utazó kosaraikat egy jó esomó alkalmi nyomtatvánnyal, amelyben lelkes emberek irtak össze különféle hasznos dolgokat, abba a naiv hitbe ringatva magukat, hogy azt még valaki el is fogja olvasni. Szóval, a kongresszusok 99 százaléka — nevezük nevén a gyermeket — csupán titulus bibendi. Ezt nem megrovásképen mondom, hisz eivégre az embernek szórakoznia is kell, azonban az általános szokást, azt hiszem híven jellemeztem.

Egészen más szemüvegen át nézünk a magyar municipális polgármesterek jövő havi kongresszusát. Ahol a ma-

gyar állam gerincének, a hatalmas vidéki gócpontoknak fajei összejönnek, hogy komoly fővel, érett elhatározással gondolkodjanak a városoknak mind siralmasabbá váló sorsa felett, ott nevezetes munka folyik, olyan, a minőből a hazának kivált pedig a városoknak, csak hasznuk lehet.

Ezelőtt néhány esztendővel Zechmeister Károlynak, Győr város széles látókörű, meggyerő modoru polgármestereinek a kezdeményezésére fogtak hozzá a törvényhatósági joggal felruházott városok, hogy tömörítve, megbeszéljék bajait s tanácskozzanak azon, hogy miként lehetne azokat orvosolni. Miként lehetne azon segíteni, hogy a városoktól, bár ugyyszólván minden jövedelmi forrást elszedi tőlük az állam, a regálét, a fogyasztási adókat zsebrevágta, mégis ne követeljék azt, hogy az állami funkciók nagy részét ők teljesítsék — a saját pénzüken. Ez épen olyan, mintha valakitől előbb elveszem a pénztárcáját s aztán azt kívánom tőle, hogy fizesse ki az adósságomat.

A győri kongresszuson — melyen nemcsak a polgármesterek jelentek meg — többenvettünk részt Pozsonyból Ott volt Broly Tivadar polgármester, Molac Dani és Wolf Zsiga, a törvényhatósági bizottság tagjai. A helyi sajtót az azóta elhalt Derra Gyula és én képviseltük. Mondhatom, felejthetetlen szép napokat töltöttünk ott. És ezt igazán nem a kongresszus élvezeti oldalára nézve mondom, hanem öröm volt látni azt az élénk érdeklődést, amellyel annyi magyar emporium vezéreiből napokon át vitatkoztak oly kérdésekről, a melyek tényleg a municipális városoknak a legfontosabb existenciális feltételei. Nagy volt a panasz, hogy sok a teher s ezzel

három szóban van összefoglalva boldogtalan életének sötét tragikumát; de viszont, ez a sötét, megmérgezett képzelődés volt a főrugója annak, hogy a magyar lyrát új és sajátos vonásokkal gazdagított. A Ginához irt rhapsodiák legszebb darabjai nem eyebek, mint e félelmetes és végzetes képzelődés termékei. Lehetetlen, szertelen helyzetek költői kizsákmányolása. Voltaképen nem is szerelem csak maga-magát tépdeső, pusztító s végül egy élet romjain fuldokló vágyakozás, égés az elérhetetlenért, a minden földiségért mint, tiszta, felséges nőiségért, oly eszményért, kit a birhatatlanság mindennél fénylőbb glóriája borít el s kit még a bukás szennye sem sötét el előtte, mert rajongásának akkora az ereje, hogy újra felemelheti és istenitheti. A szenvedélynek s fájdalomnak oly mélyes és megrázó hangjai bugnak föl itten (csak a Harminc év után című költeményt kell olvasnunk a mi nőket más költők lantjáról nem hallhatunk. Ez a költő nem annyira a világgal, mint inkább magával állt örökös és vészes harcban. Nincs az a fanatikus, középkori aszkéta, a ki korbács) esal és tordellemmel jobban sanyar-

gatta a lelkét. És szinte kéjelgett, tombolt ezekben a vad fájdalmakban, ezekben a képtelen gyötrődésekben.

Mint a világ! A körülötte létezőt felismerte, kicsinyelte, torznak látta és megvetette. Neki külön kivételes világa volt, egy lehetetlen, rettentő világ, a melynek bizarr teremtségi processzusa mindent szétbontással fenyegető, kolosszális tűzijáték képében ott foly le előttünk az Alfréd regéneve című poemájának első fejezetében. Ha valaki látni akarja Vajda képzelő tehetségét s azokat a kiszemléseket, melyek együtt jártak vele: olvassa el ezt az égő, világot fölforgató rapasodiát, nézze meg ezeket a lángban, vérben hömpölygő képeket, ezeket az emberiséget elsöprő és új teremtségi jogát követelő romos víziókat s köztük fuldokló szívét.

Mindenütt nagy erő, mély megindulás és viharos páthosz emeli. Zordságában sok van a fonségesből. Röpte méltóságos, komoly és merész, mint a sasoké. Egész lényében annyira külön álló, egyedüli, hogy szinte megdöbben. Költészete a borongós ég, a zugó óceán, vagy a roppant nagy, komor hegyek hatását teszi ránk. Nem közönséges, nem

hétköznapi, de ritka, rendkívüli, szertelen. Nem azok közül a költők közül való, a kik témákat dolgoznak ki, hanem azok közül, akiket egy-egy probléma összeráz s alkotásaik nagy része a fájdalom tel-áradása. Duzzad az erőtlől, ég a szenvedélytől s keserőségében néha úgy tud süvöltöni, mint a vihar vagy Shakspeare hősei.

A Petőfi utáni korszaknak kétségkívül legönálabb, legtartalmasabb lyrikus. Van benne valami tüneményeszerű, valami rendkívüli. Talán diabólikus, talán a szertelen: de bizonyos, hogy ez a sajátosság kizárólag az övé. A heves indulatok, az erős szenvedélyek megrázó költője ő. Minden költeménye egy szilánk égő agyából, egy egy darab vérző szívből. Az ő glóriája csakugyan oly fény mely tövissel koszoruzott homlok körül ragyog. Magát dulja föl, hogy teremthessen. Mint az igazi nagy költők, ő is képes volna mindent föláldozni a művészetért. Ha meghat, ha megráz, ha megdöbben: meg lehetünk róla győződve, hogy ennek a lelkünkben támadó hatásnak keserves árát az ő szíve százszorosak megfizette. Tépődő, vívódó, magát emésztő lélek. Szonjuhozza a nagyot, a

Tavaszi ujdonságok!

szolid árak mellett.

Női és gyermek felöltőkben, nap és esernyőkben, selyem, gyapju és mosó blouzokban, övök és nyakdiszkekben, kosztümök és zsuponok, nagy választékban beszerezhetők

DARVAS TESTVÉREK-nél
női- és gyermek felöltő áruházában
Főtér, a Hungaria kávéházmellett.

jövedelmi források folyton esőknek. — Őszinte, de elkésereedett szavak hangzottak el oly irányban is, hogy nálunk szóval szép beszédekben, folyton csinálják a nagyvidéki gócpontokat, de a praxis azt mutatja, hogy bámulatos következetességgel huzzák ki alólunk a gyékényt. Mert nincs az a budapesti, bármint előkelő állásban levő férfi, aki ha vidékre viszi az utja és ott a tisztelőre diszvacsorát rendeznek, fel ne kelne s megható őszinteséggel el ne mondaná: Uram, teremtsünk vidéki gócpontokat: De a szegény gócpont mindig a földre esik, mert elvitték mellőle az igazán! szívből jövő, őszinte pártfogást. Nálunk hihetetlenül nagy még most is a centralizmus. A jó vidék csak arra jó, hogy izzadja ki a fizetést s vágódjék hasra, ha ott fenn megvergetik a v. lát, holott hej, de másképp volna sok dolog, ha a vidéki értelmiség hatalmas várait, a municipális városokat, más szemmel néznék, mint Krassó-Szörény vagy Hunyadmege buta olárait. Ma már nem lehet egy kalap alá fogni az ilyen különböző értelmiségű, célú, felfogású és törekvésű elemeket.

A győri kongresszus tehát meghozta a maga gyümölcseit. A következő években megismételték az összejövetelt. Akkor ugyan már csak a polgármesterek jöttek össze, de a cél, a városok égető kérdéseink együttes működés útján, vállalt munkával való javítása, megmaradt. Itt van pl. a kölcsön akció. Ez is onnan indult ki. Abszurd állapot, hogy különben feltétlenül hitelképes, előkelő jogi személyek, a minők a magyar törvényhatósági városok, ne legyenek jogosítva kölcsöneiket oly módon megoldani hogy saját maguk adhassanak ki kölcsön két tényeket, hanem legyenek szolgáltatva a pénzintézetek nyereszkesedésének. A pénzügyi illetékes tényezők ezt nem is tudják elfogadható módon megokolni, csak azzal hogy akkor minden város könnyelmű adóságokat csinálna. Amde pl. Pozsony és Körmen között már csak van egy kis különbség pedig elvágja mind a kettő város. Quod licet...

Ncs, igen sok az a fontos ügy, amiért a polgármesterek május 18-án, az ősi főszékes magyar centrumban, Debrecenben, összegyűlnek. Kívánjuk, hogy

főnséget, a különöset, mert valami újjal akarná meglepni a világot. A művészet áldó és engesztelő világában a legzordabb utakat kereste, a hol minden lépését könny és vér jelöli. A mulandó élet csak arra való volt neki, hogy az örökkévalók után törhessen. Költői vagy művészi becsvágy schasem lobogot tündöklőben és vészthozóban, mint az övé. „Forongni körben nem tudott, nem akart, hát örökké tárgyaltalan, boldogtalan maradt... A harmónia, mely életéből teljesen hiányzott, mintegy kárpótlásul, vigaszul, annál jótékonyabban és meghatóbban ömlik el egy-egy kiválóbb remekén. A virasztók, a Luzitán dal, Tavasz felé, Gina emléke, a Vaáli erdőben, Nyári les, Husz év múlva, Üstökös, Harmine év után, s. b. című költeményei mindenkori magyar lyra legszebb termékei közé fognak tartozni. Nem népszerű költő, mert félelmesen komor és fenyegetően

kitartást merítsenek ennek a mindnyájunknak rokonszenves, valódi magyar gócpontnak impozáns kulturális és közgazdasági erejéből, kívánjuk, hogy a komoly férfiak komoly munkáját koronázza siker!

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 2.

A tegnapi zürzavar és a kisebbségnek páratlan erőszakoskodása után ma teljesen megváltozott a ház képe. Az első jelenség a mi feltűnt, az volt, hogy sokkal kevesebben jöttek a házba, a másik pedig, hogy a szélbal lármás elemeiből sokan hiányoztak. Így első sorban Kubik Béla, Nessi és Pozsgay nem jöttek el, Lengyel Zoltán és Pap Zoltán pedig csak dél felé jelentkeztek. Ebből azt következtették, hogy a szélbal taktikája megváltozott, a mi pedig legalább a mai napra vonatkozólag be is következett.

Már a folyosón beszéltek, hogy éles ellentétek keletkeztek a függetlenségi párt és e miatt nem jöttek el ma — Ugron Gábor és Bartha Miklós sem, a kik leginkább tüzelik a Kossuthpártiakat.

Tény az, hogy a midőn Apponyi zsúfolt karzatok előtt és nagy érdeklődés mellett megnyitotta az ülést, teljes csend volt és Kossuth Ferencet nagy figyelemmel hallgatta a ház. Egész sereg kérdést intézett a miniszterelnökhöz, a ki szintén nagy csendben válaszolt e kérdésekre olyan nagy hatással, a mely alól az ellenzék sem vonhatta ki magát.

Szél Kálmán miniszterelnöknek ama kijelentését pedig, hogy csak kénytelenségből marad helyén, percekig éljenezte az egész szabadelvű tábor és olyan lelkes tüntetést rendezett mellette, a minőt még keveset láttunk parlamentünkben. Sokkal kisebb érdeklődéssel fogadták Holló fenyegetéseit.

Késztelen, hogy mély benyomást tetek a házra a szaloniki hírek is, a melyek a déli órákban terjedtek szét és ha lenn a Balkánon komoly bonyodalmak bevezetése folyik, úgy az ellenzék nem vonhatja ki magát az ujoncemelés megajánlásából

elégedetlen. Mint egyik kortársa írja róla: olyan kereszt-háborubeli vitéz, a ki előbb levágja az embert aztán megénekl. Indulatos, zord, lázadó természet. Peszsimizmus a szárnya, felhő a levegője. A forradalom utáni lyrát erős bölcseleti tartalommal mélyítette s új hangokkal gazdagította. Olyan dolgok bántják, a miken nem lehet segíteni. Ha a maga nyomorúságairól beszél: az egész emberiségen elkövetett igazságtalanságok vérzik meg szívet. Nem az én feladatom: kijelölni megillető helyét a magyar lyra történetében. En csak egy véleményt akarok róla mondani, mely az ő egyéniségének nagy arányaihoz mérten kisszerűen és tán közönségesen hangzó, de a melylyel mégis maradandóságát akarom aposztrofálni: nem lehet őt mély megindulás nélkül olvasni.

mert az nemzeti veszedelmet is rejthet magában.

Egyébként is erősen biznak abban, hogy a szélbal — összevész egymással.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány Széchenyi minisztert kivéve, teljes számban együtt van.

Elnök megnyitja az ülést és bejelenti, hogy a napirend előtt Kossuth Ferenc és Holló Lajos kívánnak felszólalni.

Kérdések a miniszterelnökhöz.

Kossuth Ferenc: A midőn megszűnik az alkotmányos kormányzás, komoly szavakat intéz a kormányhoz. Kérde attól, hogy miért ragaszkodik makacsul a katonai javaslatokhoz, a mikor látja, hogy azokat a nemzet visszautasítja és a midőn azok e lenében általában erős ellenállásra talál. Nem lehet egy nemzet rabszolgája egy parlamenti többségnek. A nemzeti védelem teréről nem lehet leszorítani egy hazafias pártot semmiféle többség akaratának. Egy hazafias többségnek nem is szabad akarnia ezt. (Zaj, ellenmondások.) A kormány az ujoncemelést azzal indokolta, hogy a többi államok is emeltek hadseregök létszámát, de szerinte, épen most, egyik állam sem emelte. Az Anglia és Északamerika emelték hadseregök létszámát, de ezek csak nem akarnak háboruszkodni. Így tehát a felhozott ok megsemmisül. Következő kérdéseket intézi a kormányhoz:

Mondja meg a kormány, hogy az ujoncemelés eszméje tőle származik-e, vagy pedig a többség soraiból-e? Tette-e a kormány legfelsőbb helyen ígéretet a katonai javaslatok keresztülrészakolására. Bejelentette-e, hogy ha ez nem sikerül, úgy csorbát kell ütni az alkotmányon? Es bejelentette-e, hogy ezzel a király esküje is megvan támadva? (Éljenezés, taps a szélbalon.) Miért nem ajánlotta fel ezzel szemben a kormány lemondását?

Nem látják-e, hogy itt egyre burkolt támadást intéznek ellenünk Ausztriáról és minket gyengíteni akarnak? Nem nyomorúság-e, hogy itt magyart állítanak magyarokkal szemben? (Taps, éljenezés.)

Lehet-e kívánni azt, hogy e párt lemondjon létjogosultságáról? Vagy pedig a többség „így akarom“ elmélete előtt meghajoljon?

Szél ezt mondta: itt áll, másként nem tehet. Erre azt feleli: ő is itt áll és nem tehet másként. (Éljenezés a szélbalon.) Neve, családi hagyománya, gyermekkori várfogsága, 44 évi hontalansága és egy gyászos alkalommal tett szent fogadása parancsolja, hogy szolgáljon hazája függetlenségének. (Zajos éljenezés, taps a szélbalon.) Ez a fogadása állítja ide és másképpen nem cselekedhetik.

Pártját pedig létjoga tartja ezen az állásponton. Nem volna e pártnak helye itt, sem az országban, ha küzdelmét feladná. (Taps, éljenezés.) És a párt nem fakciózus, hanem hazafias. Ne tekintsek ellenségnek, ez a párt rögtön áttér az alkotmányos tárgyalásra, mihelyt a költségvetéshez fognak. (Hosszas taps, éljenezés a szélbalon, a mely Kossuthot éljenezve körülvézi.)

SZENÁSY, HOFFMANN és TARSA

selyemáruházában

Budapest, IV. Bécsi-u. 4. sz.

— folyton a legnagyobb és legszebb választék található —
selyemkelmék, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadiszekből.

Mint általánosan ismeretes, **csak** a fenti cégnél található a leg-
utóbb megjelent bluzok és ruhákra alkalmas selyemkelme-ujdon-
ságok, melyek — úgy minőségre, mint mintázatra nézve — **ki-
zárólag fenti cég részére készültek** s csakis ott kaphatók.

OLCSÓ ES SZABOTT ÁRAK

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

A válasz.

Széll Kálmán miniszterelnök: Hogy miért maradt meg helyén felhatalmazási törvény nélkül, azt megmondta legutóbbi három beszédében. Elmondta azt is, miért ragaszkodik a katonai javaslatokhoz. At van hatva a kormány attól, hogy a hadseregnek mai állapotában szüksége van a gyarapításra. Követeli ezt a tüzérség reformja, a hadsereg intenzív és extenzív fejlesztése. A létszám az utóbbi időben oly hiányokat tüntet fel, a melyeket a póttartalékosokkal lehetetlen pótolni. Az ujonclétszámot pedig 35 év óta nem emelték.

Endrey: Miért nem várják meg a véderőtörvényt.

Széll Kálmán miniszterelnök: Inmians kérdések okából halasztották régóta az emelést, de most az ágyuk kérdésének megoldása is sürgeti azt. Az ország adózó képessége ez által nem szenved, ellenben a hadsereg harcképessége és a monarchia védelme szükségessé teszi a létszámemelést most és mindenestre súlyos dolog a költségeket emelni, de a nemzet érdekei jönnek ált. elsősorban tekintetbe. (Élénk helyeslés.) A „sic volo” nem áll!

Parlamentáris államban lehetetlennek tartja, hogy a többség akarata ne érvényesüljön. (Zaj balról.) Hogyan lehetséges, hogy megakasztják a működést, a mikor a többség akarja megszavazni a javaslatokat, és csak a kisebbség nem akarja. (Zaj.) A kisebbség így betegé teszi a parlamentárizmust. annál is inkább mert nemzeti érdekről van szó. (Zajos helyeslés jobbról.)

Az ellenzéknek joga van ideálokot kitzüni és azokért küzdeni, de a ház tárgyalásait megakasztani nincs jogában. (Zajos helyeslés jobbról.) A koronával szemben csak az az álláspontja, hogy a mit keresztül vinni elhatározott, ezt meggyőződésből tette. Az ő lelkiismerete tiszta, ő az alkotmányon csorbát nem üt. (Zajos helyeslés.) Ő felsége esküje nincs érintve, ő e dologba be nem folyik, és szabad folyást enged az alkotmányos tárgyalásnak. (Zajos helyeslés.)

A mi pedig lemondását illeti, kijelenti, hogy az ő személye utban nem áll, ha távozásánál a helyzetben segíteni lehetne, boldognak és szerencsésnek érezné magát, hogy innen távozzon. (Percekig tartó taps, éljenzés jobbról, nagy zaj balról.) Lelkiismerete tartja itt mert a nemzet érdekeiért szállott sikra.

Átérzi Kossuth fogadását: ám küzdjön elveiért, politikájáért, de azokat a parlamentárizmust meghiusítani nem szabad és nem lehet. (Zajos helyes, taps, éljenzés jobbról.) Meggyőződése, hogy nem tenne az alkotmánynak szolgálatot, ha ezt az elvet feladná és ez ellenzék sie volójának engedne. (Zajos helyeslés.) Nem ragaszkodik helyéhez, de kénytelenségből itt marad. (Percekig tartó viharos taps éljenzés jobbról.)

Itt Tallian Béla alelnök veszi át az elnöki heiyet.

Holló Lajos szerint a kisebbségnek van igaza. A hatalomnak eszköze a kormány. A hatalomnak meg kell hajolnia, mert különben Magyarország kénytelen lesz az önvédelem más terére lépni.

Kossuth Ferenc személyes kérdésben kijelenti, hogy a jobboldal őt a multkor nem éljenezte ezt töröljék ki a naplóból.

Elnök intézkedni fog.

Szünet után.

A ház elhatározta, hogy fél 1-kor a kérvényeket tárgyalja.

A miniszterelnök jelentése.

Visontai Soma nem tartja alkotmányosnak a jelentést.

Ez után

Visontai Soma és **Bartha Ödön** személyes kérdésben egymással vitakoztak. Végül kisebb interpellációk elintézésével az ülés véget ért.

EGYHAZ és ISKOLA.

Levél New-Yorkból.

A new-yorki lelkész levele főtiszt. és mélt. Kiss Aron püspök urhoz.

Főtiszteletű és méltóságos püspök ur! Tenger küzdelem árán a jó Isten segedelmével és honfitársaim támogatásával felépítettem a new-yorki ref. magyar templomot és iskolát. S e hajlékot Virágvasárnapján adtuk át rendeltetésének ünnepélyes fölavatás után. E sorokkal egyidejűleg adtam fel főtiszteletűségéd címére, külön boríték alatt egy emlékkönyvet, melyet a templom és iskola fölavatása alkalmából szerkesztettem s a mely részletes tájékoztatást nyújt templomomról, iskolámról, illetve egyházamról.

Főtiszteletű püspök ur! A kivándorlás — fájdalom — ma már oly óriási mérvet ölt, hogy hamis híresztelések és a meggazdagodás vágya népünket is százezrével üzik a haza határaitól messze idegenbe, nehéz, bizonytalan körülmények közé s a kivándorolni akarót feltelt szándékától eltéríteni sem szép szóval, sem meleg hangu körlevelekkel nem lehet. En azt hiszem, hogy ha szülőhazánkban a kivándorlás áradatát a rendelkezésre álló eszközökkel feltartóztatni nem lehet, nekünk szent kötelességünk, hogy az Amerikában letelepülőket magyar hazánkunk és magyar ref. Sionunknak megtartsuk. Ennek a misszióknak, a szolgálatában áll az én templomom és iskolám, a mely az egyedüli magyar intézmény a 4 millió lakossal bíró óriási világvárosban, New-Yorkban, hol ezrével száll partra a magyar nép s honnan elindul vissza, az ősi hazába. Templomom és iskolám a legelső bástya, hol a kivándorló magyar védelmet, utbaigazítást talál; ez a legutolsó vár, hol a szülőhazába kívánczó elindulása előtt gondos tanácsot nyer.

Hogy magyar hazánk népe s közelebről magyar ref. egyházunk hívó tagjai áldozatul ne essenek lelkiismeretlen emberek üzelmeinek, a mikor már amerikai partra érkeznek, főtiszteletű püspök urat alázatosan arra kérem, kegyeskedjék egyházkerülete hivatalos lapjában, egyházkerülete lelkészeihez körlevelet intézni az iránt, hogy, ha akármelyik egyházközségben az illető lelkész kivándorolni szándékozikról értesülne és öket szándékuktól eltéríteni sehogy sem sikerülne, kösse jól az illetők szívére hogy túl a végtelen tengeren, van egy kis Magyarország, a new-yorki magyar ref. templom, a hol partra szállásuk után teljesen díjtalanul lelkiismeretes fölvilágosítást, utbaigazítást és tanácsot fognak kapni minden előforduló dologban, csak az egyházközség lelkésze

írja meg előre nekem a kivándorlók neveit és indulásuk idejét.

A kivándorlók pedig a New-Yorkba való megérkezésük után azzonnal a kivándorlási hivatalból sürgöny útján értesítsenek engem megérkezésükről.

Azok a magyar ref. véreink, a kik mindenáron kivándorolni akarnak, így lesznek legbiztosabban megtartva továbbra is egyházunknak.

A költő által megénekelt „oldott kéve” számai, a szétszórt kalászok, így lesznek a messze távolban újra kévébe összekötve.

Alázatosan esedezve kéresemnek mielőbbi kegyes teljesítéséért s mielőbbi válaszát kérve, maradtam főtiszt. püspök urnak,

alázatos szolgálója:

Kuthy Zoltán,
new-yorki ref. lelkész.

Nyertes pályamunkák. A főiskolai Magyar Irodalmi Társulat tegnap tartott gyűlésén határozott az ideai pályázatok dolgában. Sajó Béla jh. az elbeszélések megbirálására kiküldött bizottság jelentését olvasta fel, mely szerint 4 pályamunka közül jutalomban egyszem részesült. Nagy Mihály jh. a költeményekről tett jelentést, mely szerint 5 vers közül Milotay István Trecsenyi mezőn c. verse nyerte meg a 20 koronás arany jutalmat. Végül Szarka Lajos az esztetikai pályázat eredményét olvasta fel, mely szerint Milotay István jh. Kuruc költészet c. irodalmi tanulmánya nyerte el a 40 koronás díjat.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepponon d. e 9—12-ig.

Május 3. Debreceni löversenyek.

Május 6. A községi iskolaszék ülése délután 5 órakor.

Május 6. Az egészségügyi bizottság ülése délután 4 órakor.

Május 7. Rendkívüli közgyűlés a városházán.

Május 11. Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 9 órakor.

Május 11. Utolsó előadás a színházban.

Május 12—13. A nőegylet működvelő előadásai.

Május 13. Hajdúvármegye állandó választmányi ülése d. e 9 órakor.

Május 15. A vármegye tavaszi közgyűlése.

Május 18. Polgármesterek országos gyűlése.

Május 21—22. Országos ifjusági tornaverseny.

Május 22. A város Rákóczi-ünnepé.

Debreceni löversenyek.

május 3.

(Első nap.)

Tegnap zajlott le a debreceni löversenyek első napja. Gyönyörű idő kedvezett a versenynek, melynek minden száma érdekes, sportszempontról is határozottan értékes volt. Majdnem minden futamban 5—6 ló vett részt, sőt volt egy kilenc lovas mezőny is.

Nagyon szép közönség lepte el a gyepet, s a pompás tavaszi ruhákban virágzó hölgyközönség, csillogó egyenruhák és az igazi tavaszt hirdető szalmakalapok eleven csoportja festői képet nyújtottak. Debrecen katonai és polgári

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású — **MOLLITERGIN** — arcz s kézbor finomító szépítő szerét, mely folyadék amig ártalma lanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatására nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezét a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, a poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. — Egy üveg „MOLLITERGIN” ára 1 kor.

előkelőségei teljes számmal jelentek meg, s a vidékről is sok érdeklődő, köztük több mágnáscsalád rándult át Debrecenbe.

Az izgalmas versenyekben szereplő lovak minőségére legjellemzőbb az, hogy a legtöbb lovat a budapesti, alagi és pozsonyi pályákon kivított jelentős diadalairól ismert a sport közönség. Ha ehhez hozzávesszük azt, hogy legjobb nevű urlovasaink szálltak a nyeregbe, kellően tudhatjuk értékelni a versenyek értékét.

Egy baleset is történt. Erdész, báró Bánffy Albert gyönyörű herélt sötétpeje Hagelin főhadnaggyal a hátán törtetett a cél felé. A baloldali fordulónál oly szerencsétlenül fordult be az egyenesre, hogy a jobb első lába bokában eltörött. Hagelin főhadnagy leugrott a nyeregből, s a nemes állatot sirva vezette ki Bánffy báró kis istálló fiúja a pályáról. Katonai állatorvosok kimondták az ítéletet! gyógyíthatatlan, a szegény Erdészt egy szénakazal mögött agyonlőtték.

A totalizátornél erősen tolongtak a nyernivágyók. Fizetett is meglehetősen, sőt megtörtént az a Debrecenben hallatlan eset, hogy 10 koronára 32-öt kaptak a nyerők.

A versenyek lefolyásáról következőket jelenthetjük:

I. *Nyeretlenek eladó versenye.* 1600 méter. 1000 korona az elsőnek, 200 k. a másodiknak. 11 nevezett ló közül futott 6.

1. Zangen Ignác: **Henry Clay** (lov. Zangen M.)

2. Gróf Pejachevics Albert: *Fidias* (lov. Krause f. hadn.)

3. Kreisler Frigyes: *Macadam* (lov. Bogyay f. hadn.)

3. Klein György: *Szárazság* (lov. Jóny f. hadn.)

Harmadszori start után Szárazság előre nyomul s a verseny háromnegyedrészét 2 hosszal vezeti. Az utolsó fordulónál elibe nyomulnak a többiek, s így Szárazság 2 hosszal negyedik helyre szorul. Zangen kanteiben nyeri a versenyt. Futottak még Edlinger Oszkár Graciánája Koller főhadnagy Liditrip-je. Vételre nem volt ajánlat, Tot: 5: 8; 10: 17.

II. *Debrecen sz. kir. város díja.* 2000 méter távolság. Első díj 90 császári arany a győztesnek, 100 kor. és 10 arany a másodiknak. 7 nevezett ló közül futott 6 ló.

1. Raus Frigyes fhadn. **Tanbetyár-ja** (lov. Horthy Jenő.)

2. Nagy Akos százados: *Zobnaticája* (lov. Folberth főhadn.)

3. Báró Bánffy Albert: *Forgószél* (lov. Reichlin báró főhadn.)

4. Nagy Akos: *Biró-ja* (lov. Bogyay főhadnagy.)

Sikerült start után *Forgószél* vezetésével indulnak, a csoportból *Tanbetyár* ostor nélkül könnyen győz. Horthy remek keze alatt, *Biró* rossz negyedik. Futottak még Klein György *Gerle III-ma* s Rudhard János *Olgája* Tot: 5: 8: 10: 16

III. *Hortobágyi díj* 1600 méter 1500 kor. győztesnek 200 kor. második lónak. 7 bevezett lóból indul 6.

1. Gróf. *Pejachevics* Albert **Kényur-ja** (lov. Horthy Jenő.)

2. Zangen Ignác *Csett-je* (lov. Zangen M.)

3. Czárán János Mr. *Jezsey-je* (lov. tulajdonos.)

4. *Folberth* József fhgy. *Probeweise-je*, (lov. tulajdonos.)

Start sikerül, *Aerovant* 100 méterrel vezet a fél pályán. Majd lassan lemaradt, rendkívül izgalmas finish és erős ostorozás után Kényur félhosszal győz, *Probeweise* 2 hosszal negyedik. Futottak még Eber Viktor százados *Cunctátor-a* s Koller Ede *Aerovanthja*. Tov. 5: 16; 10: 32.

IV. *Eladóverseny.* 2000 méter távolság 1200 kor. győztesnek 200 kor. második lónak. 11 nevezés közül futamra áll 9 ló.

1. Zangen Ignác *Nifallor-ja* (lov. Zangen M.)

2. gróf *Mehreldt* százados *Thesaurusa*, (lov. báró Reichlein.)

3. Czárán Zoltán: *Felicitás* (lov. tulajdonos.)

4. *Kreusler* Frigyes fhgy. *Bodri* (lov. Bogyay fhgy.)

A startól egy tömegben rohan mind a 9 ló, s kitartó küzdelem után *Nifallor* 1 hosszal nyeri a versenyt. Az utolsó fordulónál baleset történik, ugyanis báró Bánffy Albert sötét pej heréltje Erdész jobb első lábát kitéri. Hagelin főhadnagy idejekorán leugrik a nyeregből, s így baja nem esik Erdészt a színhelyen agyonlövik. Futottak még *Folberth* József *Vabank-ja*, *Horthy* Szaboles *Tilos* a Klein György *Horseconcours* a, Liptai Béla *Páfrányja* Tot: 5: 19; 10: 39.

V. *Hadseregi gátverseny.* 2400 méter. 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. másodiknak, 100 kor. a harmadiknak 11 nevezett ló közül 7 indul.

1. Koller Ede: *Maikönig-je*. (lov. tulajdonos.)

2. *Folberth* József *Arimán-ja*, (lov. tulajdonos.)

3. *Hagelin* fhgy. *Kartal huga*, (lov. tulajdonos.)

4. Reök István *Diving-Bell-je*, (lov. tulajdonos.)

Nyugtalan start után erős iramban indulnak *Podmaniczky* Béla *Wasserecz-je* nyergében a tulajdonossal és Nagy Akos *Bortár-ja* nyeregben *Bogyay* főhadnaggyal pár száz méterrel a starttól kitérnek majd kitér Klári nyergében a tulajdonossal Szathmáry Károly Pállal, s a benmaradt 4 ló közül szép küzdelem után *Maikönig* 1 hosszal első. *Diving Bell* félhosszal negyedik. Tot: 5: 14; 10: 28.

VI. *Eladók akadály versenye.* 3200 méter, 1000 kor. győztesnek, 200 korona másodiknak. 12 nevezett ló közül futott 3.

1. Gróf *Károlyi* Mihály **Kicsi-je** (lov. Horthy Jenő.)

2. Liptay Béla *Láziás-a*, (lov. Krause.)

Erős iramban indulnak, az utolsó fordulónál Czárán János *Moderá-je* Reichlin főhadnaggyal nyergében kitér. *Kicsi* és *Láziás* az egész versenyben egymás mellett vágatnak, végül izgatott küzdelem után erős ostor alatt *Kicsi* egy orrhosszal győz. Tot: 5: 11; 10: 20.

* *Istenitisztelek.* Ma vasárnap a következők tartanak istenitiszteleket: Az ev. ref. nagytemplomban *Biró* Ferenc h. lelkész, a kistemplomban *Dicsőffi* József lelkész, az újtemplomban *Könyves*

Tóth Kálmán lelkész, az ispotálytemplomban *Szabó* Bertalan s. lelkész, a csapókerti imaházban *Kovács* János népiskolai felügyelő. — A *róm. kath.* templomban reggel 6 órakor misét mond *Nyáry* Ignác 7 kor. szent mise a főgymnázium hallgatói részére, fél 8-kor szent mise, mely alatt a gyermekek első szent áldozáshoz járulnak. Ekkor a szertartást végzi *Dr. Wolafka* Nándor püspök, 9-kor nagy misét mond *Pák* Emil s utánna szent beszédet tart *Nyáry* Ignác háromnegyed 11-kor szent mise a *Svetits-zárda* s az elemi iskolák növendékei részére, tartja *Molnár* K. Dezső igazgató, fél 12-kor miszik *Szabó* István. Délután fél 3-kor keresztény tanítást tart *Dr. Wolafka* Nándor püspök fél 6-kor rózsafüzér, utánna májusi ájtatosságot tartja *Wolafka* Nándor dr. — Az *ág. hitv. ev.* templomban reggel 8 órakor *Gebauer* Károly gyáros és alkalmazotjainak hálaadása, d. e. 9 órakor istenitiszteleket tart *Materny* Lajos főesperes, d. e. 10 órakor *Máté* Károly s. lelkész tart istenitiszteleket. A *gör. kath.* Kápolnában: Reggel 6 órakor reggeli istenisztelek: délelőtt 9 órakor sz. mise; délután 3 órakor vespere, utána sz. olvasó.

* *Gebauer* Károly alapítványa. Megemlítettük, hogy *Gebauer* Károly helybeli gyáros május 3-án ünnepi megünneplésének 25-ik évfordulóját, mely alkalommal gyára munkásait és alkalmazottait értékes emlékekkel lepi meg. Ez maga is dicséretes szép tett, még dicséretesebb azonban az a nemes gondolkodás, mely a jubiléumot az ipari élet törekvő fiatal munkásai iránt általában áthatja. Ugyanis, *Gebauer* Károly ur ezer koronát adott át a mai napon a kereskedelmi és iparkamarának alapítványként leendő kezelés céljából.

Amikor önállóságának 25 éves forduló ünnepét üli, meg kíván emlékezni — ugymond — azon törekvő iparos ifjakról, akik szakmájukban iskolai tanulást, tanulmányi utazás vagy egyéb módon tökéletesülni óhajtanak s akiket e törekvésükben a kamara útján támogatni kíván.

A letett 1000 koronát a kamara rendelkezésére bocsátja, hogy a kamara legjobb belátása szerint azt mint alapítványt használja és kezelje s időszerű jövedelmeivel a fent megírt célt szolgálja.

Teljesen a kamarára bizza, hogy az alapítványul letett összeget mily módon gyümölesztesse s jövedelmeit az alapgyarapítására vagy bizonyos időszakokban iskolai avagy utazási ösztöndíj gyanánt az ipari téren boldogulást kereső ifjak gyámolítására használja.

A példaadó nemes cselekedet igazán nem szorul bővebb dicséretre. Világosan jelenti, hogy *Gebauer* Károly 25 éves működése a gyáripár terén oly szellemtől volt áthatva, mely megérdemli a polgári közbecsülést.

* *Kerületi torna verseny Debrecenben.* E hónap 21 és 22 napján, mint már jeleztük a debreceni tankerületbe tartozó középiskolai tanulók tornaversenyt tartanak melynek nagy rendező bizottságát már megválasztották: Ennek diszelnökei: *Puky* Gyula főispán, *Wolafka* Nándor c. püspök, a debreceni *róm. kath.* főgymn. bizottsági elnöke, *Bernáth* Elemér, táblai elnök, *Kovács* József, polgármester, *Kiss* Aron, tiszántuli ev. reform. püspök,

A becses hölgy közönség figyelmébe ajánlom a legujabb divatu s egyenes szabásu reform füzöket

ami kényelem tekintetében a régi szabásu füzöket felülmulja. — Magamat a hölgy közönség figyelmébe ajánlva; maradtam tisztelettel Özv. Fodor Józsefné.

Debrecen Piac-utca 32.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ az egyedül elismert kellemetes és természetes használatú szer.

Gróf. Dégenfeld József, tiszántuli ev. ref. főgondnok, Simonfy Imre főisk. gondnok, Dobiecky Sándor, a helybeli sportegylet elnöke. Elnökök: Géresi Kálmán, tankerületi kir. főigazgató és Dóczi Imre, tiszántuli ev. ref. középiskolai felügyelő. A bizottság 70 tagból áll, előkelő társadalmunk vezérférfiaiból összeállítva. Ezen kívül választottak egy *intéző bizottságot*, melynek tagjai az összes iskolaigazgatók és tornatanárok, ezenkívül 11 tagja van s két elnöke és pedig Géresi Kálmán és Dóczy Imre. A *szállásoló bizottságnak* 20 tagja, az *élelmezési bizottságnak* 10, a *sajtóügyi bizottságnak* 8, a *pénzügyi bizottságnak* 7 a, *térrendező bizottságnak* 55 tagja van. A nagyrendező bizottság ma, vasárnap d. e. 10 órakor tartja első ülését, a verseny fogadó és elszállásoló bizottsága pedig május hónap 4-én, hétfőn délután negyed hat órakor az állami főreáliskola tanári szobájában.

* **A lovaregylet közgyűlése.** A debreceni lovaregylet tegnap este Simonfy Imre kir. tanácsos elnöke alatt tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen jelen voltak gróf Batthyányi Gábor, gróf Csáky Adorján, Liptay Béla, Komlóssy Artur és Király Gyula. Engesszer József titkár bejelentette, hogy a minisztérium 4000 koronát, a magyar lovaregylet pedig 3000 koronát utalványozott ki a debreceni lóversenyre díjazásul s megengedte a miniszter a totalizátort is. Azután bejelentette, hogy az egyletnek lejár a szerződése a várossal a díjtalanul átengedett lóversenypályát illetőleg. Az egylet elhatározta, hogy további időre és kérni fogja a szerződés megújítását.

* **Előléptetések a katonaságnál.** Ófelsége Hetzler Károly cs. és kir. 9. gyalogezredbeli II. oszt. századost I. oszt. századossá Rezvig Lipót és Junne Richárd hadnagyokat főhadnaggyá, Hiller Adolf tiszhelyettest hadnaggyá léptette elő.

Dément Pál cs. és kir. 7. huszárezredbeli hadnagyot Ófelsége főhadnaggyá léptette elő.

Rövidi Maxon Oszkár cs. és kir. 16. ezredbeli huszárfőhadnagyot századossi kinevezés mellett áthelyezték a debreceni cs. és kir. 7. huszárezredhez. Ófelsége Hermann András őrmestert számvevő hadnaggyá nevezte ki a 12. számú tüzérhadtesthez.

* **Halálozások.** Polgár Harsányi János egyházi és városi bizottsági tag tegnap 70 éves korában délután 3 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. — A haláláról következő gyászjelentést adta ki a család: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetetlen jó férjem, szeretett jó édes atyánk, nagyatyánk, sógor és rokon néhai polgár Harsányi Jánosnak egyházi és városi bizottsági tagnak folyó hó 3-án, délután 3 órakor fogtak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan utca 30 sz. házunktól az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Hatvan utcámetetőbe a családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Mely végtisztességtelre rokonainkat, és barátainkat jóismerőit seinket bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1903. évi május hó 2-án. Bánatos neje Özv. Polgár Harsányi Jánosné szül. Balogh Erzsébet; egyetlen leánya: Erzsébet férjével; polg. Bányai Istvánnal és gyermekeivel; István, nejevel; Hering Gizellával; Ilona és Erzsébet.

* **Gyűlések a kamaránál.** A kamaránál e hét folyamán két fontos ügyben lesz szakértekezlet. Egyik a nemzetközi postaegyezmény revíziója, a másik pedig a nemzetközi árufuvarozás tárgyában kötött vasúti egyezség módosítása. E héten fejezte be a kamara a külfölddel kötendő keresk. szerződések tárgyában munkálatait s a keresk. miniszterhez ez érdemben kimerítően indokolt felterjesztést intézett.

* **Völegények és menyasszonyok.** Az elmúlt hét folyamán a következő eljegyzéseket jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: Kis Imre ácssegéd eljegyezte Takár Erzsébetet, Suba András napszámos Kocsis Juliánnát, Szatmáry István bérkocsissegéd Balogh Erzsébetet, Ökrös József magy. államvasuti fékező Balla Zsuzsánnát, Kun Sándor gőzmalom munkás Hevesi Zsuzsánnát, Holozsán György hintókoscsis Szabó Juliánnát, Molnár István eszmiadiasegéd Marosi Rózát, Antóin József Alfonz uradalmi gazdatiszt Neubauer Erzsébetet, Gönci Lajos cipészsegéd Horváth Juliánnát, Nagy Lajos betűszedő Povics Juliánnát.

* **Házasságkötések.** Az elmúlt héten házasságot kötöttek Resovszky Benjámint Vinter Laurával, Szilágyi Mihály Deczki Margittal, Rosenberger Herman Fischer Etelkával, Hirsch József Fischbein Margittal, Veress István Czenke, Máriával, Vojtkó János Papp Máriával, Petró István Kübecher Ilonával

* **Halálozások.** A tegnapi napon elhaltak: Iván Ferenc ev. ref. 6 hónapos, özv. Jecs Frigyesné szül. Fodor Eszter ev. ref. 80 éves, Olajos Lajos ev. ref. 16 napos, Boros hálvaszületett, Szijtó István ev. ref. 82 éves, Nagy János róm. kath. 1 hónapos, Vass Erzsébet Amália 1 és fél éves ev. ref.

* **Az újjászervezett szociálisták gyűlése.** A debreceni újjászervezett szociáldemokraták kérvényt nyújtottak be Kovács József polgármesterhez, engedje meg, hogy ma reggel hét órakor felvonulást rendezhessenek délután három órakor pedig a városháza udvarát engedje át részükre népgyűlések megtartására. A polgármester tegnapi végzésében arról értesítette a szociálistákat, hogy a felvonulást nem engedheti meg. A gyűlés megtartása iránt pedig akként intézkedett, hogy a gyűlést a buzapiacon megtarthatják. A szociálisták a gyűlést tehát ma délután három órakor fogják megtartani.

* **Az igazságszolgáltatás köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter Kondor Zsigmond debreceni kir. aljárásbíró tanácsjegyzőnek rendelte ki. — *Debreceni* József debreceni kir. trvszki díjnokot a m. kir. igazságügyminiszter irnokká nevezte ki a hajdu szoboszlói kir. járásbíróshoz.

* **Békéltető bizottsági ülés.** Az ipartestület békéltető bizottsága holnap délután 5 órakor gyűlést tart Bereczky Lajos rendőrfogalmazó iparhatósági megbízott elnöke alatt az ipartestület tanácstermében. Tárgy: Folyó ügyek.

* **Vas és fémmunkások mulatsága.** A majálisok sorozatát a vas és fémmunkások egyletének táncmulatsága nyitotta meg, a melyet a Margit fürdő disztermében rendeztek. A terem egészen megtelt közönséggel, a kik Kiss Gyula zenéje mellett a korai hajnali órákig táncoltak a szebbnél-szebb magyar táncokat.

* **Hirdetes függöny a színházban.** Tegnap délelőtt bontották fel a városházán Szabó Kálmán tanácsos elnöke alatt a debreceni színházban létesíteni szándékolt hirdetés függönyre beérkezett pályázatokat. Két ajánlat érkezett mindössze, a Gyöngyössi K. Viktor színházi festő és felügyelő aki 1600 koronát ajánl fel a városnak az esetre ha nem vész- és tűzmentes vászonból kell a függönnyt készíteni s 1000 koronát, ha azbeszttel impregnált vászon függönnyt kell alkalmaznia. Három nagyon tetszetős mintát is csatolt ajánlatához. A másik ajánlkozó Zeller Ede festő, aki 1600 koronát hajlandó fizetni a városnak, becsatolt terveze szerint. Az ajánlatok felett közelebb fog dönteni a tanács, melynek csak azt ajánlhatjuk, hogy vegye le ezt az ügyet egyszersmindenkorra a napirendről, miután ebben a kérdésben egyedül a színházi bizottság álláspontja a helyes, mely bizottság tagjai, nagyon helyesen kimond-

ták, hogy a színház és a színművészet komolyságával nem fér össze a színházi függönyre bármilyen tetszetős alakban is alkalmazott hirdetés szöveg s egy pár száz forintért nem érdemes a színházi nézőtérre bevezetni az üzleti szellemet.

* **Temetési intézet Egyeken.** Egyeken eddig még nem volt temetkezési intézet smost alakulóban, van most alakítják meg ez emberbaráti intézményt s az egylet alapszabályait tegnap küldték fel az alispáni hivatal utján jóváhagyás végett a minisztériumhoz.

* **Megszűnt a sertésvész.** Gazdaközönségünket közelről érdeklő örvendetes gazdasági hírről számolhatunk be. Biharvármegyében ugyanis a száj- és körömfájás megszűnt. Ugyszinten megszűnt a száj- és körömfájás Békésmegyében is.

* **Lakásvéltoztatás.** Ferenci István j. m. kir. állatorvos lakását Darabos utca 40 szám alá helyezte át.

x **Két egymásba nyíló szoba** irodának vagy egyleti helyiségnek alkalmas kiadó Péterfia 1.

x **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mautner Odön csász. és kir. udvari magkereskedésből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margit-szigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mautner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétatéri részére.

x **A Dunai ünnepély** alkalmából mely 13-án lesz Budapesten. Van szerencsém a t. közönség, b. figyelmét Palais Royal című üzletre Budapest. Koronahereceg utca 8 (Harris bazár) felhívni. Raktáram, mely a legdivatosabb francia és angol diszmu cikkeknek egyik legnagyobb telepe, rendkívüli dus választékok nyújt francia gyémánt utánzatu ékszerekben. Üzletem különleges diszmu-botok, óraláncok, melltűk, fűfüggők, ugyszintén bőr diszmuáruk. Most érkeztek meg Párisból a legújabb övek, övesatok és kiegészítők. Ez alkalommal vidéki vevőimnek 10 százalék árengedélyben részesitem! Számos látogatást kérve, maradok kitünő tisztelettel Orlai Sándorné „Palais Royal” Budapest IV. Koronahereceg utca 8 (Harris bazár).

x **A nagy jutalom.** Az osztálysorsjáték záróhuzása után mindenki izgatottan várja, hogy ki nyeri meg a 600,000 koronás nagy jutalmat. A napokban iefolyt huzás alkalmával a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet Török A. és Társa bankház (Budapest, Teréz-körut 46.) 4 szerencsés vevőinek kedvezett a ritka szerencse és 4 család most uszik a boldogságban, hogy e cég szerencsésében bizott es hűen kitartott a Török bankház mellett. Ezen nagy jutalomon kívül ugyancsak a VI. osztályban a 30,000, 20,000, két 10,000 koronás, több 5000 és sok egyéb főnyereményt fizetett ki e szerencsés bankház vevőinek, ugy, hogy ezen egyetlen egy osztályban körülbelül egy és fél millió koronát nyertek a szerencsés vevők Török A. és Társa bankházában. Ezen az alapon nemesak a legnagyobb, hanem a legszerencsésőbb bankháznak is mondhatjuk a Török céget. A hálanylátkozatok száma, melyeket e cég szerencsés vevőitől kapott, igen nagy. Az a határtalan bizalom, melyet e bankházzal szemben vevői tanusitanak, folyton szelesebb körökben terjed el, mert a nagy közönség már ismeri e cég szerencsésjét, kerelt üzleti elveit, pontosságát, diszkrétcióját és előzékenységét, melyet mindenki vel szemben egyformán tanusit. Ennél fogva indittatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházát Budapest (főüzlet: VI. Teréz-körut 46. fiókok: Váci-körut 4. Luzeum-körut 11. Erzsébet-körut 54., aki oly számos és nagy nyereményt fizetett ki már vevőinek, mindenkinek ajánlani, mert az osz-

tálysorsjegy vásárló közönség itt teljes biztosságot élvez minden irányban.

x **A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezetnél** 1903-ik évben az eddigi évtársulatok eredményeit mindenben felülmúló sikerrel kezdte meg a VII. évtársulat működését. Az eddigi 1890 taghoz 850 új tag iratkozott be és az előző évtársulatok 53100 törzsbetéte eddig 13000 törzsbetéttel szaporodott. A közönségre feltűnő jó hatással volt az 1902-ik év mérlege mely 40740 korona tisztajövedelmet tüntet fel. A szövetkezet fennállása óta kiadott kölcsönök az elmúlt április hóban túlhaladták az egymillió koronát (1,000,000). A tagok igényeinek könnyebb kielégítése céljából a szövetkezet 8 éves törlesztéses jelzálog kölcsönök is engedélyez.

x **Nagyerdei városi nyaralóban** szép földszinti lakás kiadó értekezhetni Lövökóvits ékszerésznél.

x **A tisztelt olvasó közönség** figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Gaedicke A osztálysorsjegyjűjtőde hirdetésére.

x **Oláh Géza** kir. bir. végrehajtó lakását és irodáját Miklós utca 11 szám alá helyezte át.

x **A Dréhersörcearnokban** ma vasárnap este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyez. Szabad bemenet.

x **A szász-cseh Svájc**, ez a természeti szépségekben olyan gazdag föld az idén kényelmesen és könnyen elérhető lesz, mivel az Aussigban tartandó kiállítás alkalmából leszállított áron fognak a vonatok közlekedni. Aussig gyönyörűen az Elba völgyében fekszik, tekintélyes ipara által ismeretes. Legnagyobb nevezetessége, de egyszerűsége Európában a legnagyobb gyárak egyike a szappan és gyertyagyár, mely a Schicht György cég tulajdona. Ki nem ismeri a Schicht-féle szappant? Ha az ember már Aussigban van, úgy onnan a cseh-szász Svájc legszebb pontjait könnyen elérheti.

x **Debreceni Kölcson Segélyző Egylet** be (Kossuth u. 11.) husz éves fennállása óta az idén iratkoztak be legtömegesebben, úgy hogy eddig a 20-ik évtársulatba 3445 új tag 22325 betéttel lépett be. Összesen van az egyletnek 11545 tagja 96325 betéttel. Hogy ezen nagy forgalmat az egylet könnyebben lebonyolíthassa az igazgatóság elhatározta hogy szombatonként üllandóan 3 pünztárt tart fenn a közönség kényelmére. A kölcsönös Segélyző egylet saját tőkéje 5 millió korona, hetenkint több mint 40 ezer korona folyik be heti befizetésekből, mely összeg a tagok részére kölcsönkép adatik ki.

x **A kölcsönös-segélyző egylet**hez megfelelő előképzettséggel egy gyakornok áberestetik.

x **Cséplési szén.** Olvasóink szives figyelmét felhívjuk a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat Budapest, mai hirdetésére.

x **Csodás eredmények** nevezhetők a gyógyítás terén azon sikerek, melyeket a csusz és kőszvényes betegek érnek el a hírneves Zoltán-féle kenőccsel. Oly betegek kik évek óta különböző szereket és gyógyfürdőket eredménytelenül használtak és kísérleteket tettek e csodásnak nevezhető szerrel, meggyőződtek arról, hogy a Zoltán féle kenőcs csusz és kőszvényes bajok biztos gyógyszere. Városunk lakosai közül is már sokan dicselkedhetnek azzal, hogy eszer adta vissza nem remélt egészségüket, megleghangus levelekben mondtak köszönetet e szer készítője Zoltán B. budapesti gyógyszerésznek, kinél mint mint egyedüli készítőnél kapható. Üvegenként 2 korona.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Május 3 vasárnap: *A doktor ur* bohózat este *Lady Windermere* legyezője színmű C bérlet 174,

Május 4 hétfőn, *Szep Helena*, daljáték, Pálma y Ilka felléptével. Felemelt árak, s bérletszűnet.

Május 5, kedd: *Husz éves* népszínmű, Pálma y Ilka felléptével C. bérletszűnet.

— **Lady Windermere legyezője.** *Wilde* Oszkár, a kinek ily című színművét tegnap gördülékeny, jó előadásban mutatta be a színház drámai személyzete, nem valami feltűnően izgató problémát foglalt darabjában, hanem olyan érdemes mesét sző, a melyet érdemes 4 felvonáson keresztül meghallgatni, koronként pedig így a harmadik felvonásban is mulattató szellemeskedéseket mondat el pompásan megrajzolt férfi alakjaival. Szóval úgy a darab, mint az előadás megérdemli a közönség érdeklődését, mely tegnap mérsékelt módon nyilatkozott meg a nézőtérben. Az előadás nem nagy zajjal járó sikerében egvaránt osztozkodtak *Jeszenszky* és *Menszáros* Margit, akiket egymással való hatásos jelenésük után többször tapsoltak lámpák elé. *Klenovics* György, *Csige* Ilonka és különösen *Iványi* Antal egy világnézetet hangoztató ficsur szerepében. Kisebb szerepében jó volt *Cserny* Béla aki egyre otthonosabb lesz színpadunkon. (sz. z.)

TÁVIRATOK.

Bizalom a Széll kormánynak.

Budapest, máj. 2. *Stolnok-Doboka* vármegye tegnap tartott közgyűlésén bi-

zalmat szavazott a Széll kormánynak. Érdekes, hogy az első bizalmi nyilatkozat épen *Bánffy* báró egykori főispán-ságának székhelyéről jött.

Ujabb hírek a mozgósításról.

Budapest, május 2. Ma itt Bécsből is érkezett jelentések szerint nagy katonai mozgósítást helyeztek kilátásba mérvadó körök. Ugyanis Szaloniki három nap óta lángokban áll s a külügyi hivatal utasítására az osztrák-magyar hadihajók teljes gőzerővel Szaloniki kikötőbe indultak, a hol forradalom van kitörőben. Allítólag e miatt nagyobb katonai mozgósítás van tervbe véve.

Képviselők lovagias ügye.

Budapest, május 2. *Visontai* Soma, a ki a képviselőház mai ülésén összeszó lalkozott *Bartha* Ödönnel, provokáltatta *Barthát*, a ki meg is nevezte segédeit.

NYILT-TÉR.)

Fix fizetéssel

alkalmaztatnak oly intelligens, megbízható egyének (nők is), kik gyermekbiztosítások szerzésével kívánának foglalkozni. — Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Hajdu megye EGYEK községben egy uri lakás, melyben 4 szoba, konyha, kamara stb. mellékhelyiség van — 4000 koronáért eladó. — A község jó levegőjű, egészséges vidéken van. a Tiszához félóránnyira: posta, vasut. távirda helyben. Különösen ajánlható nyugdíjas hivatalnokok és katonatiszteknek. — Bővebb értesítést ad *KUHÁNYI* Lajos jegyző Egyeken. —

Legjutányosabb cséplési szén

a tatai brikett, tatai darabos szén,

a királdi darabos és koczka szén,

a sajószentpéteri darabos és cséplési szén.

Pontos és gyors kiszolgálás.

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

Vezérképviselő: Hevesi Gyula Debrecen.

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis az új **Eisens-tädter féle**

EGLASINE

padlófénymázt.

Gyári-jegy: „**VAS-LOVAG**” törvényesen védve.

2 óra alatt megszárad oly keményre, mint a borostyán.

Védjegy **Vaslovag**

Kiadós! Mosható! Tükörfényű! Tartós! Szagtalan!

EGLASINE

padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **EGLASINE** használatban a legolcsóbb beeresztő szer padlóknak és konyhabutoroknak. Takarékos használat mellett 1 klg. elegendő 12 m² méter területre „**Eisenstaedter Testvérek fénymáz gyárából.**”

Kapható minden nagyobb fűszer- és fé. t. k. u. kereskedésben.

Főraktár Debreczenben: **Csanak Iózset cégénel.**

A Földes-féle **MARGIT-KRÉME** legjobb világon Hatása csodás

A női szépség Legkitünőbb a nap és szél befolyása ellen, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsirmentes, közkedvelt elérésére, tökéletesítésére és fentartására a legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta teljesen ártalmatlan

FÖLDES-féle

Margit-Créme.

Ezen világhírű arczkenőes pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, patanást, bőrrátkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és az arczot fehérre, simává és üdé é varázsolja

Ara: kistégely 1kor., nagy tégely 2kor.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és: illatsz. kereskedésben.

Margit-hőlgypor (3 színben) K. 1.20.
Margit-szappan 70 fill.
Margit-fogpép 1 K. (Zahn pasta).
Margit-arczvíz 1 K.
(B)

Főraktár Debreczenben
Balázs Ö., Füleki Pál,
L. Kovács N., Mihályi L., Muraközy L.
Rotschnek V., Emil Szilcz Ferencz, Tóth Béla
gyógyszertárakban, Jóna és Jóna drogériájában.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen. Legjobb szépítő szer.

== = Olesó == = törlesztéses kölcsönök.

Földbirtokokra és bérházakra, 15—65 évre.

A kölcsönök bármikor visszafizethetők.

Magas kamatu kölcsönök olesó törlesztéses kölcsönökké átváltoztathatók

Bővebb értesítést és kimerítő tájékoztatást nyújt

a **Takarék és Hitelintézet Részvénytársaság**

II Debreczenben. piacz-Csapó ut. 4. szám a.

Igen nagy volt az öröme

nagyraecüst négy vevőnek, akiknek ápril hó 22-én a nálunk nyert

600.000 koronás jutalmat az

5.000 koronás főnyereménnyel együtt

összesen 605.000 korona összegben

az 57080. számú **kifizettük.**
sorsjegyre

Hivatkozással e rendkívüli szerencsés eredményre az I. osztályu sorsjátékhoz a sorsjegyeket a tervszerűen megállapított áron ajánljuk és pedig:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— korona	$\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona
$\frac{1}{2}$ „ 6.— „	$\frac{1}{8}$ „ 1.50 „

Török A. és Társa bankháza

a legnagyobb és kiváló szerencsétől kegyeit osztálysorsjáték-üzlet

B U D A P E S T,

Központ

Teréz-körut 46—a sz.

Fiókok

Váci-körut 4. Muznum-körut 11.

Erzsébet-körut 54.

Kérjen ingyen és bérmentve
a legújabb, 1903. évi körül-belül
3000 díszes ábrát tartalmazó ár-
jegyzéket

Keleti J.

orvos-sebész mű- és kötsze-
gyársztól,

Budapest,

IV. Koronaherceg-u. 17.
Tartalmazza az összes újdonsá-
gokat, melyek a betegápolás-
és kenyelemhez szüksé-
gesek, minden eszközt rend-
szeresen a megfelelő betegségi-
hez osztályozva.

Cs. és kir. szab.
legújabb sérvkötők!

MŰLÁBAKAT,

műkezeket amputáltak ré-
szére, műfüzőket ferde növéstiek
részére, járó- és támgópeket
gyermekágyasok és csecsemők részére, teljes
betegfelszerelések, tejsterilizálók stb. továbbá

Valódi francia, amerikai és angol gummi
és halhólyag, gummi óvo-specialitások eredeti
csoomagolásban!

Kozmetikus szerek, kőszvény, rheuma és ideg-
betegségek gyógyításához szükséges elektro-
terápiás gépek, valódi angol és szolingeni
acélárak különböző célokra, borotváló eszkö-
zök stb.

Olcsó árak! Alapítva 1878 Szolidkiszolgálás.

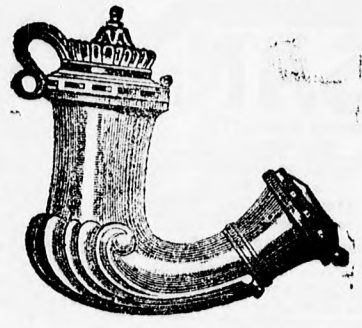
STOOSZ

Elsőrangú klimatikus gyógyhely,
hidegvíz-gyógyfürdő
(A Bauj-Tornamégye)

fekszik 650 méterre a tenger színe fölött, fenyvesek között, a szelek ellen teljesen
védtet völgyben. Klimája enyhe, levegője tökéletesen pormentes, sétányai gond-
zottak, ivóvíze páratlan és tavaszi meg őszi időjárása kellemes. Az észszerű **hideg-
vizgyógyászat, villanyozás, massage és tejjógyógyászat** **Cafrusz Dezső dr.** egészségügyi ta-
nácsos (ki télen San-Remoban gyakorló orvos) főfelügyelete alatt alkalmazzatnak.
A szobaárak igen mérsékeltiek. Az ellátás kitűnő és olcsó. Az elő és utó-
idény alatt jelentékeny árleengedés.

Fürdőevad: május 15-től szeptember 15-ig.
Posta-telefon helyben. Utolsó vasuti állomás **Meczenzf.** — Prospektust bérmente-
sen küld **fürdőigazgató-ig.**

Valódi tajték pipák

és
szipkák,
legújabbosabb
árban
kaphatók

Szent-Királyi Tivadar,
műipar-árak üzletében.

BLATTNER
GYULA

értesíti a mélyen tisztelt közön-
séget, hogy 102 éve alapított
üveg- és porcellán üzletét, va-
lamint üvegezési vállalatát má-
jus 1 én a **Lamprecht (volt Bieder-
mann)** palotába helyezi át.

Üzlet athelyezés
miatt leszállított
árak.

A
XII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
nyereményeinek sorozata.

110,000 sors 55,000 nyerem.
Minden második sorsjegy nyer
Legnagyobb nyeremény esetleg
1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetettnek ki.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
2 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
1 "	40000
5 "	30000
3 "	25000
8 "	20000
8 "	15000
36 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
437 "	2000
803 "	1000
1528 "	500
140 "	300
34450 "	200
4850 "	170
4850 "	130
100 "	100
4350 "	80
3350 "	40
55000 nyer. és jut. összegben.	14,459.000

FELHÍVÁS

a XII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1903. évi május hó **22.** és **23-án** lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az ösz-
szeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legké-
nyelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való ren-
delés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos já-
téktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a
huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüsz-
szegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok
ügyfeleimnek rendelkezésére.

B. megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencseje

Óriási:

A következő főnyereményeket fizet-
tem ki eddigelé b. ügyfeleimnek;

600000 korona	62551. sz.
400000 "	33464. sz.
400000 "	11119. sz.
400000 "	28916. sz.
100000 "	42758. sz.
100000 "	49878. sz.
100000 "	87991. sz.
70000 "	60912. sz.
60000 "	17357. sz.
60000 "	78863. sz.
60000 "	82528. sz.
60000 "	97263. sz.
30000 "	6920. sz.
30000 "	38691. sz.
30000 "	90664. sz.
25000 "	23481. sz.
25000 "	30049. sz.
20000 "	28950. sz.
20000 "	33402. sz.
20000 "	35862. sz.
20000 "	44410. sz.
20000 "	60781. sz.
20000 "	78848. sz.
20000 "	88974. sz.
15000 "	57734. sz.
15000 "	77950. sz.
15000 "	82506. sz.

24 á	10000 K.	= 240000
46 á	5000 "	= 230000
292 á	2000 "	= 584000
599 á	1000 "	= 599000
883 á	500 "	= 441500

Órák, órák, órák, órák, órák
RÉSZELETFIZETÉSRE
 10. órád szabott áron
S E B É N Y I
 órák és órák
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. sz.
 Telefon: N. 54-2222
 Képes árjegyzék
 ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGNER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KÖRÖNY GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 10,000 sorsjegy,
 55,000 nyeremény.
 Nyeremények összege
 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a nagy. kir. szék. osztályrajzját felbontó helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előzetesnyesen! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella”
 vizet, mely nem fest, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárter, 6 es. és kir.
 leány József 16h. utcai szállója
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATHIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérnyomás biológiai gyógymód: asztma, szív-,
 gyomor-, légy- és bőrbaj, szélhűtés, elmebeteg ellen.
 E gyógymód megalapítója:
Dr. KÖVÁCS J. Gyógyász orvos
 BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 18. L. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELJE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Budapest, NEW-YORK

Remek és olcsó fényképek készítése
RIVOLI
 Fényképezés és festés művészetében
 BUDAPEST, VI. KER., KERESZTES-UT 24. SZÁM.
 III. Régi kis képek után is alkotott nagyra!!!

Nőbetegségeket, reumatizmust szakre-
 rón, pontosan és legolcsóbban kezelhet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint napjainkban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tájékoztató: Leopold Gyula szerkesztő

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÚT 25. SZÁM.
 100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt.
 Fürdő, elegáns kávéház, étterem és söröző-
 nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLAISCHKEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Nívóvalanság, hányinger, fejfá-
 lés, gyomorbaajok ellen csodálatos a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 100 sz. 1 koron. Füstölő 6 fr. 6 fr. 6 fr. 6 fr.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára.
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 8. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegyház)
 Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolt, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 botgatszobák higiénikusan a legtökéletesebben vannak beran-
 dezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosításra szolgát.
 a Dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Fátyand 7. sz.)

Van szerencsém a nagyérdemű köz-
 zönség becses tudására hozni, hogy
Hírlap és Sorsjegy árudámat
 folyó évi május hó 1-től, Arany Já-
 nos-utca 9. sz. alatt levő saját há-
 zamba helyezem át.
 A legközelebbi f. évi május 15-iki
 húzásokra ajánlom:
 4%-os Magyar jelzálog
 hitelbank igérvényeket.
 Főnyeremény: 70.000 korona.
 3%-os Osztrák földhitel
 igérvényeket.
 Főnyeremény: 90.000 korona.
 Ára darabonként 4 korona.
 Ajánlom továbbá:
 M. KIR. SZ. OSZTÁLYSORSJEGYET
 húzások május 22-23.
 Főnyeremény 60.000 korona.
 — Ára egyynolcadnak 1 korona 50 fillér —
 Teljes tisztelettel **KATZ JAKAB.**

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógy-
 lást a legelőbb sebeknél is ki-
 látása van és majd nem mindig elkerülhetni a fájdalmas ope-
 rációt vagy amputálást. ha
Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi
centifolia-kenőcsöt
 használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak
 enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használják a
 gyermek ágyasok mellbajainál, melkeményedésnél, vörhenyénél, minden
 féle régi bajnál, sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, söcsusz, daga lt lá-
 baknál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek
 kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homok dara, tövis stb; mindenféle
 daganat kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál kör-
 mörméregnél körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbbet lábknál.
 Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredi se-
 beit a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebe-
 sedését stb, stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2
 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 50 fillér. Számtalan elismerő hí-
 zonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázn
 hogy minden tégelyen a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada be-
 getve legyen.

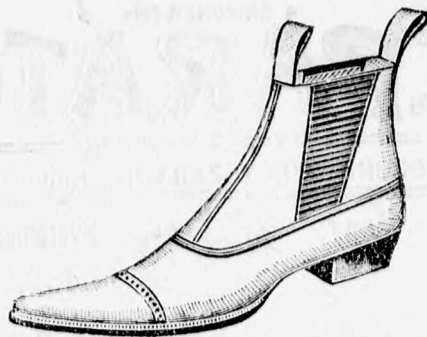
THIERRY A. gyógyszerész
balzsama és centifolia-kenőcs.
 E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régiebb lesz, an-
 nál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az
 év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásukés segitenek, legalább az orvos meg-
 érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosai ajánl hasonló, de
 hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk
 csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhíru
 szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyek-
 kel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és ezimezni.

Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada
 Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapestben: Török J. gyógyszerész Zág-
 rábban: Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C
 gyógyszerész

Araink olcsósága feltűnést keltő!

Igen erős
női bőrcipő
mindennapi haszná-
latra páronként
frt. **2,40**

Tartós
női fűzős cipő
páronként
frt. **3,—**

Tartós
uri bőrcipő
borítással
páronként
frt. **2,50**

Kitűnő
uri fűzős cipő
Bakkancs alak
páronként
frt. **3,—**

Erős
női gomboscipő
páronként
frt. **3,75**

Elegáns
női szalonzcipő
páronként
frt. **1,50**

Debreczeni főraktár:

Piacz-utca 50.

Miklós-utcával szemben.

Tartós
uri bőrcipő
sima
páronként
frt. **3,—**

Elegáns
uri fűzős cipő
páronként
frt. **3,25**

Női
kereszteléses cipő
fekete és színes
páronként
frt. **2,25**

Kitűnő
leány fűzős cipő
páronként
frt. **1,70**
és feljebb

Kizárólag magyar
gyártmány.

Elegáns színes
leány fűzős és gomboscipő
nagyság szerint
páronként
frt. **1,70** és feljebb

Gyermek fűzős
és gombos CIPŐK
fekete és barna
páronként
frt. **1,90** és feljebb

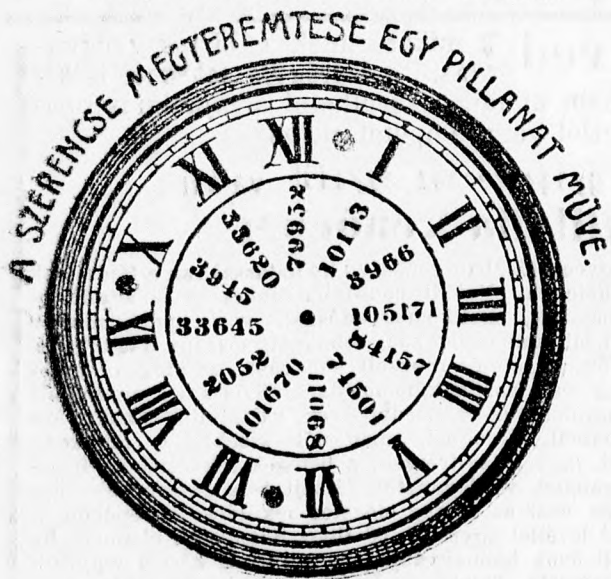
A monarchia legnagyobb czipőgyára:

„Turul“ czipőgyár r. t. Temesvárrott

Debreczeni főraktár: **Piacz-utca 50.** Miklós-utcával szemben.

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap által, mely ama óra mellett van feltüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra kelsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag.

BENKŐ bankhéznaál

Kaphatók

Budapest, Andrásy-ut 79.

Huzás május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1. 50 K. 2. 3.—K. 3. 6.—K. 4. 12.—K

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheques úján tehát

költésmentesen teljesíthetik.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém világos lábbeiknek melykiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. El használt peccsétes sárgavagy barnabőrnek a Lyosin gése új fényt ad

Alapított 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható

Komlóssy Lajos (előbb Szabó Zsigmond)

fűszer, mag- és gazdasági cikkek raktára

Debreczen, Piacz-Hatvan-utca sarok.

Ajánl:

Rézgálicz, Raffia, Juttafonalat

minőségét és olcsó árát illetőleg — verseny nélkül!

LISZT-HARMAT [Oidium] szőlőbetegség ellen kipróbált legjobb szer az

eredeti francia kénpor

Ára 50 kilogrammos zsál okban 22 fillér kilónként

„ 2—10 „ „ 26 „ „

használata legolcsóbb és mégis a legbiztosabb

A por kapható és megrendelhető:

KOMLÓSSY LAJOS

fűszer és gazdasági cikkek raktárában.
Debreczen, Piacz Hatvan-utca sarkán.

Telephon 213 szám.